

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Regnskapsføring ved omlegging av pensjonsordninger

Nina Servold Oppi
spesialrådgiver

Regnskapsregulering i Norge

- Regnskapsloven - mange spor
 - IFRS som vedtatt av EU
 - Ett unntak fra «full» IFRS
 - Forenklet IFRS
 - God regnskapsskikk (N GAAP)
 - God regnskapsskikk for små foretak
 - Årsregnskapsforskrifter for unoterte banker, forsikringselskaper etc
- Regnskapsloven er en rammelov
 - Detaljene finnes i regnskapsstandardene

Regnskapsstandarder

- NRS 6 *Pensjonskostnader*
 - Tillater alternativt bruk av IFRS eller US GAAP
- IAS 19 *Ytelser til ansatte*
- NRS 6 og IAS 19 i hovedsak like
 - Prinsippbaserte, skal omfatte alle tenkelig pensjonsordninger
 - NRS 6 har et vedlegg som omtaler aktuelle problemstillinger i Norge
 - Hovedforskjell: Diskonteringsrente
- Små foretak – egne unntaksbestemmelser i r-loven og NRS 8 *God regnskapsskikk for små foretak*

Grunnleggende om standardene

- Alle pensjonsordninger til ansatte klassifiseres som enten
 - Innskuddsordninger eller
 - Ytelsesordninger
- Innskuddsordninger
 - Kostnadsfører premie
- Ytelsesordninger
 - Beregner forpliktelse/kostnad
 - Forpliktelsen er andelen av forventet fremtidig pensjon som regnskapsmessig anses opptjent
 - Forpliktelse selv om ytelse betinget av fremtidig ansettelse

Eksempel

- Foretaket gir en engangspensjon på 1000 kr per tjenesteår dersom den ansatte står i stillingen til pensjonsalder. 1.1.x0 ansettes en person som har 10 år igjen til pensjonsalder. Anses som 70 % sannsynlig at han blir til pensjonsalder
- Forpliktelsen 31.21.x1 (ser bort fra diskontering):
 - $10 * 1000 * 0,7 / 10 = 700$
- 31.12.x2 anses det som 80 % sannsynlig at vedkommende oppfyller vilkårene
 - Oppstår estimatavvik på 100

Hybrider

- Blir som regel ytelsesordninger
 - Men blir ikke nødvendigvis store forpliktelser
- Innskuddsordninger med garantert minsteavkastning
- Regnskapsføring av hybrider mye diskutert
 - Garantien må reflekteres
 - Har vært diskutert om garantien kan/bør skilles ut og regnskapsføres separat (til virkelig verdi)

Innføring av eller forbedringer i ytelsesordning

- Ytelser som er innvunnet («vested») på innførings-/forbedringstidspunktet
 - Umiddelbar kostnadsføring
- Ytelser som regnskapsmessig er opptjent, men er betinget av fremtidig ansettelse (non-vested) på innføringstidspunktet
 - Tidligere perioders pensjonsopptjening («past service cost»)
 - Kostnadsføres lineært frem til de er innvunnet

Avvikling («termination»)

- Avkorting (curtailment)
 - Reduksjon i antall ansatte som omfattes av ordningen
 - Endrede vilkår som medfører at fremtidig tjeneste gir reduserte ytelser
- Oppgjør (settlement)
 - En transaksjon som fjerner alle ytterligere plikter, for eksempel engangsutbetaling til medlemmene eller kjøp av en forsikringspolise.
- Avkortning og oppgjør kan skje samtidig (full avvikling), men kan ha avkortning uten oppgjør.

Avvikling («termination»)

- Ved avkortning og oppgjør skal det beregnes gevinst/tap
 - Full avvikling
 - Alle balanseposter fjernes
 - Delvis avkortning/oppgjør
 - Inkludert tilknyttede uinnregnede estimatavvik
 - Forholdsmessig andel, med mindre et annet grunnlag er mer rasjonelt.
 - Må måle forpliktelsen på nytt før beregning av gevinst/tap

Avvikling («termination»)

- Avkortning/oppgjør må skilles fra reduksjon av ytelser som er reduksjon ytelser knyttet til tidligere tjenester
 - Negativ «past service cost»
 - Denne «gevinsten» spres frem til innvinning av ytelsene
 - En omdanning kan inkludere både avkorting og negativ «past service cost»

Avvikling («termination»)

- En avvikling av en ordning er ikke avkortning eller oppgjør dersom ordningen erstattes av en ny ordning som tilbyr ytelser som i realiteten er identiske
 - Får betydelige effekter om en omdanning er en avkorting/oppgjør og etablering av ny ordning, eller om det er en endring av eksisterende ordning
 - Dette skyldes særlig reglene for behandling av estimatavvik og «past service cost»

Avvikling («termination»)

- Gevinst/tap ved avkortning/oppgjør innregnes når avkortning eller oppgjøret skjer
 - Ledelsens intensjon ikke tilstrekkelig
 - Avvikling må være endelig vedtatt og meddelt ansatte
 - Frem til avkortning/oppgjør skjer, regnskapsfører pensjonsordningen på vanlig måte
 - Hvis tap ved oppgjør, innregnes på oppgjørstidspunktet, men mulig det må innregnes en generell avsetning eller restruktureringsavsetning tidligere.

IAS 19 – kommende endringer

- Balansen skal vise de påløpte/regnskapsmessige opptjente forpliktelsene
 - Utsettelse av innregning av estimatavvik ikke lenger tillatt.
- Ulike komponenter i pensjonskostnadene presenteres ulikt
 - Periodens og tidligere perioders pensjonsopptjening, gevinst tap ved avkorting/oppgjør i resultat
 - Estimatavvik i oppstilling av andre inntekter og kostnader («OCI»)
- Endret «past service cost» innregnes umiddelbart
- Ikrafttredelse 2013

Hva med NRS 6?

- Regnskapsstiftelsen vil vurdere NRS 6 bør endres som følge av endringen i IAS 19.
- Estimatavvik - mulige alternativer
 - Beholde dagens NRS 6 (flere tillatte løsninger, herunder korridormetoden)
 - Kreve innregning av estimatavvik
 - Mot resultatet eller direkte mot egenkapitalen
 - Uansett; økte forpliktelser og redusert egenkapital.
- Tidligere perioders opptjening - alternativer
 - Beholde dagens NRS 6 (periodisere effekten)
 - Umiddelbar innregning

FINANSTILSYNET

Revierstredet 3
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

www.finanstilsynet.no

nso@finanstilsynet.no

